Література

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
3. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49 – Ст. 536.
4. Екологічне право. Особлива частина: [підруч. для студ. юрид. вузів і фак.]: повний акад. курс / за ред. акад. АПрН В.І. Андрейцева. – К.: Істина, 2001. – 544 с.

УДК 349.6(477)(043.2)

Юрченко Я. Ю., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Корнєєв Ю.В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Інститут права водокористування утворює сукупність правових норм, що регулюють водні відносини з метою забезпечення збереження, науково обґрунтованого, раціонального використання вод для потреб населення і галузей економіки, охорону водних об’єктів та запобігання шкідливим діям вод.

Інститут водокористування регламентується Водним кодексом України. Так, згідно з ч. 1 ст. 48 Водного кодексу України, спеціальне водокористування – це забір води з водних об’єктів із застосуванням споруд або технічних пристроїв, використання води та скидання забруднюючих речовин у водні об’єкти, включаючи забір води та скидання забруднюючих речовин із зворотними водами із застосуванням каналів [1].

У ст. 38 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» передбачено, що використання природних ресурсів в Україні здійснюється в порядку їх загального і спеціального використання [2].

Спеціальне водокористування здійснюється на підставі дозволу, який видається державними органами охорони навколишнього природного середовища.

Видача дозволу на спеціальне водокористування здійснюється за клопотанням водокористувача з обґрунтуванням потреби у воді, погодженим з державними органами водного господарства, – в разі використання поверхневих вод, державними органами геології – в разі

використання підземних вод, державними органами охорони здоров'я - в разі використання водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних.

Порядок погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування затверджений Кабінетом Міністрів України.

Право спеціального водокористування регламентується також Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності і встановлює порядок діяльності дозвільних органів, уповноважених видавати документи дозвільного характеру, та державних адміністраторів. Відповідно до вказаного нормативного акта об'єкт, на який видається документ дозвільного характеру, це – природні ресурси, земельна ділянка, ґрунтовий покрив земельних ділянок, що вводяться в експлуатацію або проектуються, окрема операція, господарська діяльність певного виду, робота та послуга, а також документи, які використовуються суб'єктом господарювання у процесі проходження погоджувальної (дозвільної) процедури (проектна документація на будівництво об'єктів, землевпорядна документація, містобудівна документація, гірничий відвід). Таким чином дія цього закону поширюється і на водні ресурси. Держава, передбачаючи можливість зловживання державними службовцями своїм становищем при видачі спеціальних дозволів, у тому числі і на водокористування, затвердила у Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» вичерпний перелік таких документів. У додатку 3 вказано, які саме документи дозвільного характеру у сфері водогосподарської діяльності необхідно отримувати в разі спеціального використання водного об'єкта, а в додатку 4 наведено зразок дозволу на спеціальне водокористування.

У цьому дозволі встановлюються ліміти забору води, використання води та скидання забруднюючих речовин. У разі настання маловоддя ці ліміти можуть бути зменшені спеціально уповноваженими державними органами без коригування дозволу на спеціальне водокористування [3].

Спеціальне водокористування є платним. Податковий кодекс України передбачає збір за спеціальне використання води. Платниками цього збору є водокористувачі – суб'єкти господарювання незалежно від форми власності: юридичні особи, їхні філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи без утворення юридичної особи (крім бюджетних установ), постійні представництва нерезидентів, а також фізичні особи – підприємці, які використовують воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів (первинні водокористувачі) і/або від первинних або інших водокористувачів (вторинні водокористувачі), та використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва.

Строки спеціального водокористування встановлюються органами, які видали дозвіл на спеціальне водокористування. Воно може бути короткостроковим (до трьох років) або довгостроковим (від трьох до

двадцяти п’яти років). У разі потреби строк спеціального водокористування може бути продовжений на період, що не перевищує відповідно короткострокового або довгострокового водокористування [4].

Отже, під спеціальним водокористуванням треба розуміти забір води з водних об’єктів із застосуванням споруд або технічних пристроїв, використання води та скидання забруднюючих речовин у водні об’єкти, включаючи забір води та скидання забруднюючих речовин зі зворотними водами із застосуванням каналів. Спеціальне водокористування здійснюється юридичними і фізичними особами насамперед для задоволення питних потреб населення, а також для господарсько–побутових, лікувальних, оздоровчих, сільськогосподарських, промислових, транспортних, енергетичних, рибогосподарських та інших державних і громадських потреб.

Література

1. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2. rada. gov.ua/laws/show/213/95 – вр

2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 17.05.2012 р. № 4713-VI // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4713-17

3. Природноресурсове право України: навч. посіб. / [за ред. І.І. Каракаша]. – К.: Істина, 2005. – 376 с.

4. Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Вид-во «Юридична думка», 2005. – 848 с.

УДК 341:347.85(043.2)

Яценко А. В., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Єряшов Є.К., старший викладач

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО КОСМІЧНОГО ПРАВА

Сьогодні людство знаходиться на стадії активного дослідження та освоєння космічного простору.

Міжнародне космічне право (далі – МКП) як порівняно нова галузь міжнародного публічного права виникло на потребу практичної космонавтики і в перші два-три десятиліття космічної ери цілком задовольняло цю потребу навіть за умови певної недосконалості. Однак, процеси комерціалізації космічної діяльності в останні три десятиліття зумовили утворення світового ринку космічних послуг і технологій із залученням до операцій на ньому підприємств і організацій недержавного сектору, що призвело, у свою чергу, як до зростання ваги міжнародного